

INHOUD

INHOUD	5
<i>Buiten de tekst</i>	7
TEN GELEIDE	9
I. SCHENKMAN EN DE ZWARTE BEGELEIDER	15
JAN SCHENKMAN	17
<i>Een nieuwe traditie</i>	17
<i>De filantroop</i>	18
<i>Kindoriendelijk</i>	20
PATROON DER SCOLIEREN	25
<i>Feest van de Heilige</i>	25
<i>Feest der Scolieren</i>	29
<i>Fatuorum of puerorum</i>	32
PATROON VAN HET HUWELIJK	39
<i>Nikolaas en Diana</i>	39
<i>Amsterdamse Nicolaesmarkt</i>	45
<i>Foire aux Amoureux</i>	50
DE OPTREDENS VAN KLAAS.....	55
<i>De KLAZEN</i>	55
<i>KNECHT met vele namen</i>	59
<i>Burgerlijke SINTERKLAAS</i>	64
DE ZWARTE KLAZEN.....	71
<i>KLAAS met een zwart gezigt</i>	71
<i>ZWART als de DUIVEL</i>	78
<i>Toneel- en straatduivels</i>	84
DE LEVENDE DODEN?	91
<i>De vooroudercultus</i>	91
<i>Tussen zwavel en wijwater</i>	96
<i>HARLEKIJN en de Wilde Jacht</i>	102
II. ATTRIBUTEN VAN DE ZWARTE BEGELEIDER	111
TE VOET OF MET EZEL?	113
<i>SINTERKLAAS met EZEL</i>	113
<i>De magie van de EZEL</i>	117
KLAAS TE PAARD.....	125
<i>Conflicterende confessies</i>	125
<i>Zeventiende-eeuwse dichters</i>	128
<i>Achttiende-eeuws schilderij</i>	131
<i>Negentiende-eeuwse bisschoppen</i>	134
BERKENHOUTEN ROEDE	139
<i>Slaan met de roede</i>	139
<i>Berkenhout</i>	144
SCHOEN met STRO	153
KETING	165
GOUDEN OORRING.....	173
HET PAGEPAKJE	179
ANDERE ATTRIBUTEN	187
<i>Boek</i>	187
<i>Zak</i>	188
<i>Appeltjes van Oranje</i>	189
<i>Slaaf en Alaaf</i>	191
III: DE KLEUREN VAN DE ZWARTE	193
DE WADDENEILANDEN	195
<i>Texel - OUWE-SUNDERKLAAS</i>	195
<i>Vlieland - OPKLEDEN</i>	196
<i>Terschelling - SUNDERUMS</i>	196
<i>Schiermonnikoog - KLOZUM</i>	197
<i>Ameland - SUNNEKLAAS</i>	197
<i>Borkum - KLAASOEHM</i>	200

ZUIDELIJKE NEDERLANDEN	203
SJAAKSJOER - Brabant	203
PÈRE-HANSCROUF - Luik	204
PÈRE-FWETTARD - Henegouwen	206
PÈRE-FOUETTARD- La Lorraine	207
HOUSEKER - Luxemburg	210
PÈRE-LA-POUQUE - Normandië	210
HADSJE FIROEZ-Perzië	210
Over ZWARTE PIET	212
ZWITSERLAND	217
Rooms of protestant	217
Appenzell - SILVESTERCHLAUS	218
Zug, Zug - SAMICHLAUS	220
Aargau, Frei-und-Kelleramt - SAMICHLAUS	221
Hallwill, Seetal - CHLAUSEN	221
Schwyz, Küsnacht Am Rigi - Iffele	223
Vallemaggia, Maggiadal - QUARISMA	225
NIKOLAUSSPIEL TIROL	227
KRAMPUSSE	227
Trentino, Alto-Adige, Südtirol - KLÖCKLER	228
Bad Mitterndorf, Salzkammergut - JEDERMANN	233
Stilfs, Stelvio - SANTA KLOS	238
Rietz - PECHSCHWARZE TUIFL	242
Slovenië - KURENTI	244
Toeristische valstrikken	246
VERKIERDEN AENSICHTEN	249
No dansen, no reyen	249
SCHODUVEL	251
Balticum	256
IV. SINTEN VAN BIJ ONS	263
NICODEMUS en de SINT	265
Nicodemus	265
Getuigenissen	271
SINT-MAARTEN	289
Getuigenissen	296
DE GREEF, EEN BRABANTSE SINT?	303
Nieuwbakken heilige, Carnavaleske nepheilige	303
Lentefeest	312
Koekenbak	317
Sint?	321
V. BIJLAGEN	327
DE JONKHEID	329
Ongehuwde jongelui uit de Begijnengracht	329
Initiatieke netwerken	332
Corporatieve cultuur	336
Einde van JONKHEID	346
NICOLAAS, SLEIPNIR EN WODAN	353
JORIS, MAAGD, DRAAK, DUIVEL	359
MAURITIUS en het Afrikamuseum	369
ZWARTE(?) HEILIGE en de LANS van HITLER	369
MAURITIUS, de MOREN en de kolonisatie	373
MAURITIUS, de TEUTONEN en de slavernij	377
TOT SLOT	385
Bibliografie	391
Internetbronnen	404
Afbeeldingen	410
Index	415

Buiten de tekst

1848. <i>De Geschiedenis van de zwarte Jongens</i>	16
1300 (?). <i>Selectie uit Officium Festi Fatuorum</i>	24
1709 - <i>Sinterklaaszang aan Fillis</i>	38
1655. <i>Diverse</i>	54
1718. <i>Duivels die op krukken sprongen</i>	70
1766. <i>Benamingen voor de Duivel</i>	90
<i>Harlekijn</i>	110
1718. <i>Vrsyters Klagt, Over Sint Nicolaes</i>	112
1667. <i>Lof van Sinter Claas Brandewijn. Elsevier Pieter</i>	124
1659. <i>Hoorns Liedt-boecxken</i>	138
1745. <i>Haer Voedjen in myn schoen gestoken</i>	152
1802. <i>De Schoen en de Ketting</i>	164
1766. <i>De bespookte waereld ontspookt</i>	172
1668. <i>Dichtkonst verscheide stoffen</i> JOHAN BEETS.....	178
1875. <i>Meisjes bede</i>	186
<i>Ontslag en werkloos</i>	192
1667. <i>Sinter Klaas-gift van Glas geblasen</i>	194
1905. <i>Florimond Van Duyse</i>	202
<i>De Dood of de Duivel</i>	216
<i>Schöne Perchten</i>	226
1669 <i>Aanoniem Cléoos Cytter</i>	248
2002. <i>Sen-Nikloas in lange frak</i>	264
<i>MAERTEN VAN CLEVE Sint-Maartensvuur</i>	288
1916. <i>Émile Verhaeren</i>	302
<i>Klokken en Bellen</i>	328
<i>Samichklaus met Kerstboom</i>	352
<i>Odin en Sleipnir</i>	358
<i>Beeld van Sint-Joris (München)</i>	368
<i>Zwart of wit?</i>	384
<i>Donkere huid, Witte klei</i>	390
<i>Sint-Niklaasgang en ZWARTE PIET?</i>	423